

Гудкова Н. М., к. філол. н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну (Київ, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ БРИТАНСЬКОЇ ОСВІТИ ДО ПОТРЕБ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Іноземні студенти завжди були невід'ємною частиною населення Великої Британії, і в останнє десятиліття їх кількість стрімко зростає. Зараз Британія – друга за популярністю країна серед іноземної молоді після США. Серед іноземних студентів у цій країні найбільше представників Китаю, Індії, Нігерії, Малайзії, США, Німеччини, Франції, Греції. Британські університети щорічно залучають велику кількість іноземних студентів до навчання. Китайці стали найчисленнішою іноземною групою в країні. За останніми даними Агентства статистики вищої освіти (the Higher Education Statistics Agency) кількість китайських студентів у 2019 році досягла 120 000 чоловік. Індія посідає друге місце серед країн, які направляють студентів до туманного Альбіону. Так, у 2019 році там навчалось 26 600 індійських студентів [3].

Що робить систему освіти Великої Британії найпрестижнішою? Чому диплом британського ЗВО не потребує підтвердження та допомагає зробити блискучу кар'єру?

Приплив студентів завжди був важливою частиною репутації країни, але головним фактором її привабливості є збереження традиційних цінностей та методів навчання. Тому поєднання традицій з сучасними глобалізаційними процесами створили унікальну систему освіти, яка дає неперевершені результати та поштовх для подальшого її вдосконалення.

Коли студент переїжджає в іншу країну для постійного проживання і навчання, він волею чи неволею стикається з неминучим процесом мовленнєво-культурної адаптації.

Перший виклик, який кидає студентам-іноземцям перебування у новій країні – це мова. На жаль, дуже часто міжнародні студенти не в змозі відповідати високим стандартам шкіл, до яких вони приймаються. Іноземні

студенти, які не засвоїли граматику та словниковий запас англійської мови, мають труднощі висловлювати свої думки, розуміти лекції та оформлювати важливі документи відповідно до суворих академічних стандартів. Навіть ті студенти, які відповідають мінімальним вимогам до мови, вважають технічну та академічну термінологію непосильною. Заняття з мовної підготовки не завжди є ефективними, оскільки не зосереджуються на спеціалізованій термінології. А недостатнє оволодіння тією мовою, якою планує вчитися іноземний студент, може призвести до великих проблем у період навчання, зокрема, до виключення студента з навчального закладу.

Пристосування до нової культури – ще одне випробування, з яким стикаються міжнародні студенти. Контент освітніх програм навчальних закладів Великої Британії не може охоплювати всі національні культури, до яких належать іноземні студенти, тому деякі студенти не розуміють значення основних прецедентних текстів, які трапляються в інформаційному потоці в межах нової лінгвокультурної спільноти. Вони мають труднощі під час дискусій, тематикою яких є економічні та політичні питання країни, в якій вони навчаються.

Усі ці проблеми, пов'язані з недостатнім рівнем володіння англійською мовою та знаннями історії, культури та сучасного стану Британії, ставлять важливе питання: чи слід адаптувати британську освітню систему до потреб іноземних студентів?

Безумовно, глобалізація світу, яка охоплює сьогодні всі сфери життя, зокрема, освіту, передбачає її адаптацію в сучасних умовах. Не зважаючи на багаторічні традиції англійських шкіл, освіта Великої Британії зазнає суттєвих змін, оскільки «саме механізми адаптації, вироблені в процесі еволюції, забезпечують можливість існування організму в постійно мінливих умовах зовнішнього середовища. Завдяки процесу адаптації досягається оптимальне функціонування всіх систем організму і збалансованість в системі “людина-середовище”» [2, с. 439]. Результатом

адаптації британської освіти є те, що інші країни отримують користь від фахівців, які повертаються додому з новими знаннями та навичками, здобутими у Великій Британії. Водночас, британські університети розвиваються завдяки культурному різноманіттю та цінностям, які привносять іноземні студенти в освітній процес британських ЗВО.

Потреба в змінах у сфері традиційної освіти Великої Британії обумовила той факт, що багато британських університетів пропонують пройти «pathway year» (підготовчий курс терміном один рік), який надає можливість студентам за кордоном отримати додаткову підтримку з метою подолання мовного, культурного та академічного бар'єрів. Окрім мовної підготовки студенти-іноземці отримують знання з культури та історії Великої Британії протягом підготовчого навчального року, що в подальшому сприяє їхньому інтегруванню в систему освіти нової країни з меншою напругою.

Однак, ці значні зміни у системі освіти Великої Британії не забезпечують повного комфорту іноземних студентів у середовищі ЗВО. Не менш важливою є соціальна адаптація, яку слід втілювати впровадженням різних заходів, які б об'єднували усі культури. Взаємопроникнення культур є характерною рисою британських університетів, бо, як відомо, сучасний вищий навчальний заклад – це полікультурний простір, в якому відбувається діалог культур представників різних народів [1, с. 72]. Соціальні мережі як важлива частина життя студентів можуть стати одним із засобів адаптування у новому середовищі.

Міжнародні студенти мають відповідати високим академічним стандартам університетів Великої Британії. Це висуває на обговорення ще одне важливе питання: чи має відбуватися адаптація курсу для студентів-іноземців?

Усі іноземні студенти проходять випробування, які оцінюють їхні здібності для навчання в британському університеті. Крім того, більшість з

них по приїзді отримує мовленнєву та соціальну підтримку. Однак вони все ще стикаються з проблемами у навчанні, оскільки розрив між новими освітніми стандартами Великої Британії та системою освіти тієї країни, з якої вони приїхали, занадто великий для подолання.

Противники адаптації освітнього процесу, обумовленого потребами та запитам іноземних студентів, наполягають на тому, що традиційні цінності та стандарти університетів Великої Британії не повинні страждати заради інтернаціоналізації. Усі зміни повинні лише доповнювати розвиток, який зазнає ця система. Програми не повинні бути менш суворими, а вимоги – менш складними лише для того, щоб надати можливість студентам адаптуватися до нового середовища.

Університети повинні надавати всю необхідну підтримку міжнародним студентам, але знижувати академічні стандарти ЗВО, до яких відносяться якість, дисципліна та традиції, неприпустимо.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гудкова Н. М. Педагогічний аспект лінгво-культурної адаптації іноземних студентів у мовному середовищі сучасної України / Н. М. Гудкова // Матеріали II Міжвузівської конференції «Діалог культур у Європейському освітньому просторі»: 16 травня 2017 р. – К. : КНУТД, 2017. – С. 69-73.

2. Маклаков А. Г. Общая психология / А. Г. Маклаков. – СПб. : Питер, 2001. – 592 с.

3. Third of non-EU university students in UK come from China // The Guardian [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://www.theguardian.com/education/2020/jan/16/third-of-non-eu-university-students-in-uk-come-from-china>